

Tomasz Marcinkowski

ORCID: 0000-0002-3568-5068

Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim

**SPRAWOZDANIE Z VII
TRANSGRANICZNEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ
„ROZWÓJ NA PERYFERIACH? POLSKA – NIEMCY –
UNIA EUROPEJSKA. WOBEC KRYZYSU”
GORZÓW WIELKOPOLSKI 24 LISTOPAD 2020 ROKU**

W dniu 24 listopada 2020 roku odbyła się konferencja naukowa poświęcona problematyce integracji europejskiej oraz relacjom polsko-niemieckim w okresie kryzysu pandemicznego. W związku z warunkami sanitarnymi miała ona charakter zdalny. Organizatorami przedsięwzięcia były: Akademickie Centrum Studiów Niemcoznawczych i Europejskich Akademii im. Jakuba z Paradyża oraz Fundacja Konrada Adenauera w Warszawie. Współorganizatorzy to: Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego oraz Wydział Ekonomiczny Akademii im. Jakuba z Paradyża, Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej, Polskie Towarzystwo Studiów Europejskich Oddział w Gorzowie Wielkopolskim, Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych Oddział w Gorzowie Wielkopolskim i Euroregion Pro Europa Viadrina. Patronat Honorowy nad konferencją objęła prof. dr hab. Elżbieta Skorpowska-Raczyńska Rektor Akademii im. Jakuba z Paradyża.

Organizacja konferencji była wynikiem realizacji projektu przygotowanego przez Akademickie Centrum Studiów Niemcoznawczych i Europejskich. Dzięki temu była ona współfinansowana przez Fundację Konrada Adenauera. W związku z wymogami sanitarnymi związanymi z przebiegiem pandemii wirusa SARS CoV-2 z konieczności obrady zostały zorganizowane w formie zdalnej. Pozwoliło to na bezpieczne dla zdrowia debatowanie nad problematyką konferencyjną.

Program konferencji i przebieg obrad

Otwarcia konferencji dokonali prof. dr hab. Grzegorz Kucharczyk prorektor ds. nauki Akademii im. Jakuba z Paradyża oraz David Gregosz dyrektor Fundacji Konrada Adenauera w Polsce. Prelegentów oraz słuchaczy przywitani także:

prof. AJP dr hab. Beata Orłowska – dziekan Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego oraz prof. dr hab. Zbigniew Czachór – dyrektor Akademickiego Centrum Studiów Niemcoznawczych i Europejskich Akademii im. Jakuba z Paradyża.

Wykład inauguracyjny „Kryzys a deformacja demokracji” wygłosił prof. dr hab. Ireneusz P. Karolewski z uniwersytetu w Lipsku. Przedstawił on problematykę dekonsolidacji demokracji w kontekście kryzysu, w tym także aktualnego kryzysu pandemicznego. W ciekawy sposób zwrócił uwagę na ciągle zagrożenie demokracji związane z nadużyciami władzy. Przedstawił także problematykę zawłaszczania państwa przez „korporacje” czy partie polityczne.

Pierwszy panel zatytułowany był „Unia Europejska wobec kryzysów”, a jego moderatorem była dr Małgorzata Trocka prodziekan Wydziału Ekonomicznego Akademii im. Jakuba z Paradyża. Jako pierwszy swoje wystąpienie przedstawił dr hab. Piotr Tosiek z Uniwersytetu Warszawskiego. Omówił on problematykę kryzysów w Unii Europejskiej w 2020 roku i reakcję instytucji unijnych. Zwrócił uwagę na to, że w działaniach antykryzysowych Unii Europejskiej nie można dostrzec realizacji scenariusza federacyjnego. W jego ocenie silniejsza jest tendencja do pogłębiania rozwiązań międzyrządowych, a także różnicowania integracji. Drugim prelegentem był prof. dr hab. Radosław Zenderowski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego z Warszawy. W swoim wystąpieniu podjął on problematykę wyzwań kulturowych i cywilizacyjnych, przed jakimi stoi Unia Europejska w trzeciej dekadzie XXI wieku. Opisał przemiany, jakie dokonują się w sferze materialnej i niematerialnej, i ich skutki dla społeczeństw państw europejskich. Szczególną uwagę zwrócił na przemiany religijne oraz etniczno-kulturowe.

Jako trzecia w panelu I swoje wystąpienie przedstawiła prof. UAM dr hab. Beata Przybylska-Maszner. Zajęła się ona wyjaśnieniem wpływu pandemii COVID-19 na rozwój wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony UE. Dokonała analizy realizacji działań w tym obszarze polityk unijnych, m.in. w kontekście sprawozdania z przeglądu europejskiego otoczenia obronności. Czwartym prelegentem natomiast był prof. UŚ dr hab. Tomasz Kubin, który przedstawił referat na temat „Czy pandemia SARS CoV-2 wpływa na wyniki wyborów w państwach UE. Próba wstępnej analizy”. Przedstawił on analizę wyborów, jakie odbyły się w państwach członkowskich UE w okresie pandemii w 2020 roku. Badanie dotyczyło: Polski (wybory prezydenckie), Czech i Litwy (wybory parlamentarne) oraz Hiszpanii, Włoch, Austrii i Portugalii (wybory regionalne).

Problematyka drugiego panelu konferencji, moderowanego przez prof. AJP dr hab. Beatę Orłowską (dziekan Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego AJP) została poświęcona relacjom polsko-niemieckim. Pierwszym prelegentem

był Leo Mausbach reprezentujący Polsko-Niemiecką Izbę Przemysłowo--Handlową. Przedstawił on wystąpienie „Wpływ pandemii na polsko-niemieckie relacje gospodarcze”. Omówił w oparciu o doświadczenia praktyczne stan polsko--niemieckich relacji gospodarczych. Przeanalizował też uwarunkowania tych relacji oraz wpływ pandemii na sytuację gospodarczą. Drugie wystąpienie na temat „Relacje między Polską a Niemcami w dobie kryzysu (ów). Między współzależnością, współzależnością asymetryczną a zależnością” przedstawiła prof. UJ dr hab. Joanna Dyduch. Podkreśliła ona wpływ kryzysów na zmianę relacji między państwami (wzrost znaczenia państw, rywalizacji i terminologii realistycznej).

Trzecim prelegentem w II panelu konferencji był prof. UJ dr hab. Krzysztof Koźbiał. Zaprezentował on wystąpienie „Skazani na siebie. Polska i Niemcy w Unii Europejskiej przyszłości”. Referent przedstawił stan relacji polsko-niemieckich w wymiarze politycznym oraz ich ocenę w badaniach społecznych. Wskazał na możliwe płaszczyzny kontrowersji i problemów oraz obszary współpracy. Jako czwarty głos zabral Krzysztof Szydłak dyrektor biura Euroregionu Pro Europa Viadrina. Przedstawił wystąpienie zatytułowane „Współpraca transgraniczna w Euroregionie Pro Europa Viadrina w okresie pandemii”. Omówił projekty realizowane na pograniczu polsko-niemieckim w ramach działań euroregionalnych. Podkreślił znaczenie bezpośrednich relacji międzyludzkich dla budowania współpracy w regionie. Zwrócił także uwagę na trudności w realizacji projektów transgranicznych związane z kryzysem pandemicznym.

Trzeci panel zatytułowany „Różne oblicza kryzysu” był moderowany przez dr Aleksandrę Szczerbę. Pierwsze wystąpienie na temat „Przyszłość integracji europejskiej a niemiecka prezydencja w Radzie UE” przedstawił prof. dr hab. Zbigniew Czachór. Wskazał on na znaczenie Niemiec w procesie integracji europejskiej i dokonał analizy działań tego państwa w sytuacji kryzysowej (np. wobec Next Generation EU). Drugie wystąpienie dotyczyło problematyki rosyjskiego wkładu w infodemię związaną z COVID-19. Zostało ono zaprezentowane przez dr Juliusza Sikorskiego z Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego AJP. Przedstawił on aktywność Federacji Rosyjskiej w sferze informacyjnej i jej cele związane z wykorzystywaniem dezinformacji. Zaprezentował też przykłady wykorzystywania treści związanych z kryzysem pandemicznym w walce informacyjnej.

Jako trzeci w III panelu swoje wystąpienie przedstawił mgr Arkadiusz Sójka z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Odniósł się on do kryzysu klimatycznego, przedstawiając referat zatytułowany „Unia Europejska wobec biologicznych zagrożeń cywilizacyjnych – arktyczne symptomy skutków zmian klimatycznych”. Zwrócił uwagę na uwarunkowania i przebieg zmian klimatu oraz

reakcję polityczną (w tym także w UE) na te zmiany. Podkreślił potrzebę silnej reakcji wobec tego zagrożenia, a także konieczność podjęcia działań nakierowanych na adaptację do zmian klimatu. Czwartym prelegentem był dr Tomasz Marcinkowski z Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego AJP. W swoim wystąpieniu przedstawił działania UE wobec kryzysu pandemicznego oraz ich uwarunkowania polityczne i społeczne. Przedstawił także ocenę tych działań przez respondentów z państw członkowskich. Podkreślił wpływ pandemii na stopień zaufania do instytucji europejskich czy też procesu integracji europejskiej. Ostatnie wystąpienie przedstawiła dr Sabina Ren z Wydziału Turystyki i Nauk o Zdrowiu AJP. Badaczka dokonała analizy wpływu pandemii na branżę turystyczną w Unii Europejskiej. Podkreśliła negatywny wpływ zarządzania kryzysem przez państwa członkowskie na podmioty działające w tym obszarze.

Podsumowanie

Warto podkreślić, że już po raz siódmy Gorzów Wielkopolski był miejscem wymiany myśli i debaty na tematy europejskie. Wygłaszane wystąpienia dotyczyły aktualnej problematyki i były silnie osadzone w bieżącym dyskursie naukowym. Podjęta problematyka dotyczyła problemów na poziomie unijnym, na poziomie relacji bilateralnych (Polska-Niemcy), jak i regionalnym (Euroregion Pro Europa Viadrina). Były one prezentowane zarówno z perspektywy politologicznej (która była dominująca), jak i z punktu widzenia ekonomii czy nauk o bezpieczeństwie. Po raz kolejny konferencja była też miejscem spotkania (tym razem wirtualnego) sektora nauki i praktyki. Prezentowane wystąpienia cieszyły się dużym zainteresowaniem, czego dowodem była dyskusja kończąca każdy panel. Warto też zauważyć, że wszystkie wystąpienia zostały nagrane i są dostępne na kanale Fundacji Konrada Adenauera na portalu YouTube, co pozwoliło poszerzyć grono odbiorców.